

tex.

Quia 2° id Probat deinde locum no' ee spatium illud quod continetur
 intra superficiem corporis continentis. Cui dicebant veteres phi. Pro cuius rei intelli-
 gentia aduersim e' est fuisse motu uniuerso ee velut corpus quoddam habes
 tres dimensiones quae penetrarent corpora quorum loco ee deberent, itaq; locu
 cuiuscumq; rei dicebant ee non superficiem corporis continentis, sed dimensiones illas
 quae continentur penetrantur una cum corpore locati intra superficiem corporis conti-
 nentis, ostendebant v^o has dimensiones quas spatium appellabant ee locum. Hac roe
 locus 2° e' quidem manes successive recipit alia atq; alia corpora: q^o spatium illud quod
 distinguitur a magnitudine corporis continentis e' locus. Et non superficies ipso quae
 corpus occupatum aliqui non manet eadem. Hanc roem reprehendit Altes eo quod falso supponebat
 illum locum et expulsi dantales dimensiones desinitas ad dimensionibus corporis contenti, nam ad occupadu
 dimensiones illas spatium intra superficiem continentis corporis interiectam sufficiat corpora ipso q^o
 mutuo sibi succedunt in eadem superficie: quae corpora a se hinc ut omni
 ex parte tangant eam superficiem.

corpus occupatum
 illum locum et expulsi
 dimensiones illas

tex

Quod si eent suabus idem verbis probat locum n' ee illud spatium.

Prima e' si daretur tale spatium habens tres dimensiones qd quidem eet locus daretur
 alii infinita loca qd e' manifeste falsum: conseq; probat qz si locus eet intervalum
 penetrat oes partes locati, cum penetratio no' poest fieri pernam sine diuisione corpo-
 ris penetrati, efficitur ut intervalum penetrans oes p^{tes} corporis contenti eas diuidat ac
 separet, quare cum qualibet pars separata habeat locum aliu, sequitur dari loca alii infi-
 nita, si locus sit intervalum.

2^a 2as. si locus eet spatium penetrans corpus locatum sequeretur locum moueri lo-
 cali, conseq; e' falsum: q^o id ex quo sequitur probat sequella qm si spatium quod e' lo-
 cus penetrat e' in corpore contento q' intra illud debet simul moueri cum illo, mino.
 v^o probat nam si locus moueretur locali, idem locus corpus contentu simul haberet multa
 loca ad aquata, illum s. quem antea habebat, qui translatus e' simul cu' ipso.
 & alium ad quem mutatu e', quae hi sunt falso.

text.

Atqui ma. ostendit locum nec ee man: nam est locus hanc cu' ma' similitu-
 dinem habeat, quae ut ma' eadem permanens diuersas formas vicissim recipit ita locus
 idem aliqui permanens vicissim recipit diuersa corpora in plurimu differunt. In pri-
 mi qz

Imprimis qd mo. suscipiendo diuersas formas efficiat pars diuersoru compositoru posse
 deinde ma. p. separari a re cuius e ma eadem re in dumi pmanete nec rem ipsam dr contine-
 re cum in ijs opposita loco accomodent. Reliqui igr. ut locus qm nec forma; nec ma; nec
 intermedium e. sit superficies vltima corporis continentis. //

De aut vas. Colligit aliam partem ad defem loci dicens qd licet vas quoduis possit
 locus, et quouis locus possit appellari vas. Huiusmodi uocabulis late sumptis, ut s. significat conti-
 nentia. P. p. p. humanitur hoc differunt, quod vas e locus, seu continet potens tras ferri, locus
 uo e vas seu continet immobile, vnde si superficies, inquit, corporis moueati simul cum re locata
 quo pacto superficies vnde deferentis secum nauem mouebit simul cum ipsa nauis no dicetur
 re locata uti sumo i superficie ut eodem loco, sed potius ut eodem uase in quo deferitur. //

Quare locus. Colligit integram loci defem loci m. Locus e finis corporis e. h. n. e. i.
 primus s. immobilis, ubi. Al. s. solum definit locum proprium. Per partem finis corporis e. h. n. e. i.
 t. i. s. superficies extrema corporis continentis, reijciuntur a re loci ea cia que no sunt superficies,
 et ei superficies que no sunt vltima corporis continentis. Per partem primus que significat
 talem superficiem debere ee s. modo progrediamur a re contenta versus corpus continet reij-
 citur superficies conuexa corporis continentis, hac n. e. vltima si progrediamur a re contenta.
 Per partem deniq. immobilis, reijciuntur a re loci ea superficies corporis continentis, concaua qd
 deferitur simul cum re contenta. Hac n. licet in toto nota sit eadem superficies e. h. n. e. i.
 qd in moueri no dr idem locus et infra explicabitur. In reliqua p. s. huius cap. ubi. Al. s. explica-
 re partem indef. loci positas ut videret in contextu. //

Solutio roum s. loci proprietates Cap. 5.

Hoc caput explicat imprimis iuxta defem loci tractatam que res dicuntur ee in loco:
 vnde soluit res adductas cap. i. quibus g. r. d. videbatur locum no ee, p. s. h. n. o. reddidit roem
 quorundam qua de loco dici solent.

Quod igr. attinet ad i. m. docet solum illud corpus ee in loco extra quod e aliud corpus a quo contine-
 tur, illud uo no ee in loco extra quod no e aliud corpus.

Poterat in aliquis obijcere supremu celum no habere extra se aliud corpus, s. in ee in loco cum
 locat moueatur. Re in licet ea que no habent extra se corpus no sint in loco s. in se tota, ee in s. m. s. u. s. u. s.
 partes, po quod unam quodammodo aliam continet. s. ita poee moueri re partium et si no s. m. s. u. s. u. s. qd
 s. m. s. u. s. u. s. no ita mouentur, ut mutant locum s. in se tota, quo pacto mouentur ea que mutantur mou-
 re. Loc igr. celum moueri circuli mutando locum re partium solum ita ut pars illa caliqua modo
 e in oriente, postea sit in occidente et ita de ceteris simili modo am. erit.

Ut aut dictum. Ut exponat quomodo partes suprema s. s. h. n. e. i. sint in loco tradit duas
 quasdam

tex

tex

Def. loci
integro

tex

quasdam diuisiones. Prior e eorum que sunt in loco, quedam sunt in loco alii, quedam pota. In loco alii ea sunt que ita in loco continentur, ut ab eo diuisa sint, et ab eo tangant, quo pacto aqua e in vase. In loco aut pota sunt ea que sic ab alio continentur, ut ab eo diuisa sint, ut manus in brachio; atq; hoc posteriori modo p^ol. suprema sphaera sunt in loco, e n. prima quarta in 2°, et in loco pota, et 2^a in 3° et 3^a in 4°, et 4^a rursus in primo. Posterior diuisio e eorum que in loco sunt, quedam sunt perse in loco, hoc e roe sui, ut oē corpus quod in se totum p^o loco moueri s. accrescere. quedam oē p^o accidens, roe alicuius: quomodo dnr p^o eē in loco roe totus ut auis, locatq; di per accidē eē in loco, quia secatē cuius e pars e in loco. Interdum et totum e in loco peracc. roe partium. Suprema sphaera e igr in loco per accidē hoc e per suas partes, nam qd p^o eius sunt loco pota ideo et totum d^o eē in loco, licet simplr ac proprie in loco nō sit, quippe cum nullū s abeat supra se corpus aquo contineat, imo v^o ipso, sic oium locus cum oia suo complexu contineat. Forsitan n. calum e vniuersum, sic oia continet ut extra calū nihil sit, dixit forsitan qd haftenus nō ostendit extra calū nihil eē, qd in inlib. de celo, suadebit. Quia in calū nō e oium locus nisi roe sua superficie concava, ideo inquit nō ipsum calū, sed eius concava superficie, qua tangit corpus mobile motu recto, hoc e ignem, eē locum aquo oia contineat. Aggregatio n. calorū oium roe huius superficie cetera complectitur, qd in suprema sphaera roe eius superficie qua penulam sphaeram tangit reliqua oia suo ambitu comprehendit.

Paret aut exijs. Ex definitioe loci tradita docet facile solui potē roe addubij cap^o ad 6^{am} igr rōdet quāuis locus debeat eē a qualib; corpori contento, nō in ideo loco v-

tex.
 locus solum sic longi-
 tudinem et latitudinem
 quā nō e corpus.

uentum accrescere debere vna cum videntibus accrescione proprie dicta, qualis e ea que fit per
 inhis susceptionem, sed satis eē quā accrescant per iuxta positionem noua partis superficie
 Ad 2^{am} negat sequella qd puncta s. alia indiuisibilia nō sunt perse in superficie corporis
 continentis, sed per accidē roe s. corporis in quo sunt subiecta. s. respelcuius talis super-
 ficiei e locus proprius

Ad 1^{am} rōdet iuxta datam def^{em}, non sequi dari duo corpora se penetrantia mesde spatio,
 nec n. dicimus locum eē intervalū habens trimam dimensionē ut dicebant antiqui p^o s. sed
 eē aliam quandam nam s. superficiem corporis continentis, prima s. immobile

Ad 5^{am} rōdet negando oia que sunt in rerum nā eē in loco: nam sola corpora mobilia
 sunt in loco perse, locum v^o eē in corpore continente non ut in loco, sed ut accidē in subio. 3^{am}
 s. 4^{am} roem non soluit forte quia facile sunt.

Ad 3^{am} 9° d^o e solas substias aut eē elementa aut constare ex elementis, locū v^o non
 eē substiam //

Ad 4^{am} neg. e locum ideo poni in rerum nā quod sit eā corporis contenti. //

Et ferunt igr. Ex def^o loci tradita reddit roem aliquorū attributorū qua locū
 consequuntur s. in primis reddit roem cur vnum quodq; corpus nāle ad suū locū suapte
 na?

si consideret locus quoad
 vim quam sit ad consuetū
 nam locum qd redit ad
 eam efficientem.

tex

na. feratur, causa n. e. qm' vnumquodq' na. societate cum suo loco coniunctu' e'. Sine, quare res ad suu' n. fit ut ibi melius conseruetur atq; ad eo suapte na. eo feratur, quod quidem cernere e' in loco cum nalem fe locatione nali elementoru, docet aut p. Elementorum si adeo sint coniuncta et simile interse rantur. // ut inuicem continuatur ut cernere e' in partib; eiusdem elementi no. agere in se. mutuo nisi forte altera pars sit extra suam dispositionem nalem: si v' no. sint adeo coniuncta ut sint continuata, sed solum contigua, poe' in inuicem mutuo agere.

Manet praeterea. Dedit deinde roem cur vnumquodq' nale quiescat in suo loco nali, raso n. e. q' vnumquodq' corpus cont'ntum comparatur cum corpore co. hinc e' ut pars diuisa cum suo toto ut n. sac se habet veluti ma. veluti ma. ad forma. equad e' impotia ut per uisionem recipiat e' totus ut patet in quita a qua. ma. adiungitur, sic et aqua qua. ab aere continetur, e' impotia ut recipiat e' aeris, e' contrario aut aer no. eod. em modo e' impotia ut fiat aqua et ob id comparatur cum aere ut cum forma. quod ut ait Ale. in lib. de generatione manifestum fiet.

tex

Aduerte in interim gra. ex corruptione alicuius imperfectioris generatur res aliquo perfectior ut ex cinbrene homo hinc corruptione dicitur in quid generatione v' simpli. qm' v' ex corruptione rei perfectioris generatur res minus perfecta ut ex bone cadaver, hinc generatione dicitur in quid corruptionem v' simpli. qm' igitur aer e' perfectior aqua, idcirco aqua di. e' impotia ut ex ipsa generetur aer generatione simplici, contra v' aer non dicitur e' impotia ut ex ipso generetur aqua generatione simplici, sed tm' in quid. si generatur q' Air in hac roe inter elementa, ea qua. continentur e' perfectiora q' qua. continentur.

Num loci def. recte tradita sit.

Q. i.

Non v' ab. Me recte tradita loci def. ^{am} ^{patam sic obijcitur.} ^{locus} ^{definitur} e' quoddam relatum cum significet relationem continentis ad contentum: q' n' e' v' e' definitur locus per superficiem q' pertinet ad praedicatum ^{quantitatis}. ^{si confirmatur qm' si loci} e' superficies cum hac sit ^{per} ^{quodam} ^{magnitudinis} ^{consideratio} ^{loci} ^{pertinet} ^{ad} ^{Geometria} ^{et} ^{non} ^{ad} ^{nalem} ^{cuius} ^{oppositum} ^{docuit} ^{Aristo} ⁱⁿ ^{libro} ^{cap. 2. 2. Quis} ^{libri} ^{2. si locus e' superficies} ^{ubi} ^{erunt} ^{plura} ^{loca} ^{ubi} ^{fuere} ^{plures} ^{superficies} ^{corporis} ^{idme} ^{ti} ^{et} ^{cat.} ^{ac} ^{proinde} ^{si} ^{ignum} ^{aliquid} ^{partim} ^{sit} ⁱⁿ ^{tra} ^{aquam} ^{partim} ⁱⁿ ^{aere} ^{erit} ⁱⁿ ^{multis} ^{locis} ^{quod} ^{tm'} ^{v'} ^{absurdum} ^{cum} ⁱⁿ ^{ius} ^{cuius} ^{q'} ^{corporis} ^{unus} ^{tantum} ^{sit} ^{locus} ^{proprius}.

locus circumscriptione
diffinitus e'
matematica. i. sufficiens
abstracta a sensu, de
ratione uicinis conde
p' h'ic. i. in conside
ratione neg.

3. si locus e' superficies corporis continetur sequeretur Socratem immotum mutare locum, conseq. no. e' admitendum: q' nec antee. sequel. ostenditur, nam fieri pot' ut immotus Socrates e' eudemq; existentem in aere atq; ventu. flante alia atq; alia superficies aeris circumdetur q' si locus e' superficies

ē superficies, socrates immobilis erit malis atq; loco, quare immobilis mutabit loca

4° si locus ē superficies, locus nō ē immobilis, q̄ non recte dicitur locus ea superficie immobilis. Antec. p̄br̄ nam superficies corporis continētis moueri potest, ad motu corporis continētis p̄t superficies aeris, ad motum aeris, et superficies aquae, ad motu aquae de terebinthina.

acceptioes loci

1^a

Pro huius g^o explicatione declarandum ē imprimis quid noīe loci intelligi sit, deinde de def^e ipsa dicitur. Quod igr̄ attinet ad primum, sciendum ē locum multis m^o v^o supari, prima quidem (omnibus) acceptioibus, pro collocatione sensu quem p̄. suaprenā sibi vendicat in toto, nulla Sabitaroē loci extēriq; quo pacto dicimus in boie caput adinere supremū locum pedes infimum.

2^a

2° pro corpore continente quo pacto dicimus ignē ēē locū aeris, aerem aqua et aqua terra, et cælum ēē locum omnium cœli.

3^a

3° pro superficie concava corporis continētis ac conservatiōem quā continet q̄ dicitur soler locus nō ē, quom^o dicimus concavū cœli lunā ēē locum nālem ignis qd̄ eo loco meli^o quam alibi conservetur.

4^a

4° pro superficie concava cuiuscumq; corporis continētis siue illa Sabeat virtutē conservandi rem contentam, siue nō Sabeat. In loco aut̄ hoc ultimo m^o considerato diuina dicitur perinūte relatiōis continētis ad contentum ē superficies ipsa concava quā rem locata continet, in qua relatiō illa continētis fundatur.

Locus dicitur formalis
sicut ficiem ut sicut in
fructus illi eadem ut an
nexam et extrinsece
denominat.

His positis conuenit quidem int̄venire preter. Alii locum hoc 4° accipi ab hęc quāuis non in toto huius signi amplitudine ut inferius patebit. Discont̄ in ē v. pro relatiōe an pro superficie sumptus in proposita def^e explicetur. Sectatores quidā soli pro relatiōe accipi contendunt, id q̄ se colligere putant ex scoto col. si et 2° fāharū d. 2° q^o 3^a. P̄ om̄iā gloriā solam superficiem noīe loci intelli volunt eam q̄ definitam ēē proposita def^e quā sententiā confirmant i^o qz̄ Av^o ubi cum q̄ de loco dixerit semper locū appellat superficiē credendū ē aut̄ Aerem aliquē saltem locutum fuisse de loco quo ad roem eius formalem.

2° qz̄ plenum l. vacuū sunt affectioes loci, nō sunt aut̄ affectioes relatiōis, sed superficiē: nam si locus daretur vacuū nō Saberet Sumoī relatiōe: q^o locus formalis superficies potius quā relatiōe significat. ¶ 3° qz̄ si superficies corporis continētis vacua daretur, ea eēt vobis locus, ut p̄z̄ ex def^e vacuū, quā vacuū dicitur ēē locus carens corpore, aptus t̄m̄ ut repleatur. Illa v^o superficies nō Saberet relatiōem continētis: locus igr̄ nō dicitur formalis relatiōe, sed potius superficiem corporis continētis.

Addunt prō hęc locum hoc m^o acceptum p̄m̄ quādam ēē quātitatis, nom^o m^o accipitur, sed etiā a superficie desinētiam dicunt et superficiem prout extrinsece denoiat, seu mensurat sub̄stantiam consistere diuersam p̄m̄ quātitatis ab ea quā facit prout inibi nese eam denoiat, aut mēsurat id q̄ p̄bat i^o ex Ale^o qui in predicam cap. de quat. locum tam quā p̄m̄ quātitatis a ceteris diuersam enūtrauit p̄inde qz̄ locus ē equalis locato ut Ale^o hoc lib. et alibi saepe asseruit, sed ēē equalis vel in equalis soli quātitati conuenit: q^o locus ē p̄m̄ quātitatis. ¶ 3° quā quātitatis ē ens p̄ se diuisibile, sed locus ē Sumoī: q^o ē sp̄s quat. ¶ Ex his duabus sententiis p̄banda quidē ē posterior quatenus asserit locum pro superficie sumptum ab Ale^o desinēre reiicienda t̄m̄ quatenus locū sp̄em quātitatis accipitur desinētiam ēē arbitriantur. Id enim falsum ē ex p̄ijs rōib^o ostendi potest.

Primo

Primo quia Altes s^o metaph. cap. 13 ubi ex propria sententia quantitatis species
numeravit loci non meminit: quod propterea fecisse videtur quia locum inter species
locum non habere crederet.

2° quod si superficies ut ex principio denotat seu mensurat substantiam efficeret de
fructam speciem quantitatis continuae pari ratione cubitus & spūs prout sunt ex
terna substantiarum mensura constituerent diuersas species quantitatis consequens
tamen aduersa sententia aut res non admittunt cum id absurdum esse videatur.

3° locus non est species quantitatis

3° Si locus esset species quantitatis ad duo habet predicamenta qualitatis scilicet
quantitatem esset perse motus consequens est contra Averem s^o lib. philo. no
modo ad illa sed ad ubi etiam esse perse motum. 3° locus non est species quantitatis
sequella probat quia fructus motus localis est motus locus ut aut res aduersa sen
tentia consentitur, assertitque Altes in lib. philosophia: sed solus motus localis
est ad ubi seu locum: 3° si locus pertinet ad predicamentum quantitatis
motus localis erit ad quantitatem, ac proinde ad duo habet predicamenta
erit perse motus. Accedit gravissimorum autorum autoritas Comenta
toris s^o lib. metaph. Scoti, Antony Andrea, et Louaniensis in cap.
de quantitate in pradi.

dm est igitur superficiem ut intrinsece denotat rem esse speciem quantitatis
ut v^o ex principio quo patet de loco efficitur predicamentum ubi ut in pradi
camentis saepe dicimus quemadmodum spūs ut intrinseca mensura est ad
quantitatem ut v^o est intrinseca ad predicamentum ^{quantitatis} spectat. At contra sententia
v^o plane est diuisus thomas ex ea ratione colligendi predicamenta quam
ex ipso in ante predicamentis attulimus & multo apertius lib. 11 metaph.
in fine lectionis nona ubi sic ait: locus enim (sumit aut locum mate
riali^o pro superficie) secundum quod predicatur de locante pertinet ad ge
nus quantitatis in secundum aut quod predicatur de locante consti
tuit predicamentum ubi, quod si opusculo quinquagesimo 2°, aut alibi
superioris sententiae fauere videatur, dm est cum illis in locis cum Altes in pra
dicamentis loqui quare ita erit exponendus ut Averem declarabimus //

V. Verum contra hanc sententiam obijciat. Res vni^o predicatur non predicatur
in abstracto de re alterius predicamenti: sed superficies ut asserimus
pertinet

pertinet ad predicam^{tionem} quantitatis. Locu^{us} ad predicam. ubi: 9° male
posuit. Aliter superficiem in def^{initione} loci. Ad hoc argumentum quantum illud
in opposita sententia aut res retorquere possemus resp^{ectum} est Super
ficiem vera & formali predicatione de loco predicari non potest
quia locus formalis distinguitur ab ipsa superficie: sufficit autem des
tinctio formalis inter aliqua ut ea de se^{ipso} inuicem in abstracto
predicari non possint ut Ar^{istoteles} asseruit lib. superiori cap. 3°. Pra
dicari t^{amen} reali & materiali quadam predicatione sicut dicit Ar^{istoteles}
eodem lib. 3° cap. 3° asseruit actionem & passionem e^{ss}e motum & hoc
loquendi quare utitur passim in his quinq^{ue} capitibus.

Unde colliges superficiem non poni tanquam verum genus in
definitione loci, sed quasi fundamentum & materiale quia t^{amen}
notior erat nobis et optime explicabat nam loci ad eius def^{initionem} assump
ta est.

Ad 1^{am} r^{ati}onem earum quibus oppositam r^{ati}onem sententiam confirmabat
adversarij d^{icitur} e^{ss}e Ar^{istoteles} in predicamentis non ex propria sed ex vulga
ri populari p^{ro}porum sententia quantitatis sed numerasse. Si enim suam
de quantitatis p^{ro}porum sententiam e^{ss}e eo loco explicaturus necesse graviori
bus argumentis utendum fore quia diala^{ctica} h^{er}onum quibus illa predico
mentum tractatio consuebat capere et diala^{ctica} sine excederet.

Ad 2^{am} d^{icitur} e^{ss}e locum aut metaphorice dici aequalem quo pacto
dicimus unam albedinem quo pacto dicimus unam albedinem e^{ss}e alteri
aequalem: aut dici aequalem r^{ati}onem superficiem ~~et~~ cum qua e^{ss}e ide
e^{ss}entiali. & aqua p^{ro}ne diversum denotandi modum differt, sicut
dicimus actiones e^{ss}e aequales aut inaequales r^{ati}onem motuum seu conti
nuitatum cum quibus coniunguntur quamquam etiam haec tales dici
possint r^{ati}onem extrinseci p^{ro}porum quod dum illa fuerunt consumptum e^{ss}e.

Ad 3^{am} simili modo respondendum e^{ss}e locum noⁿ r^{ati}onem sui sed r^{ati}onem super
ficiem e^{ss}e diuisibilem sicut etiam actiones r^{ati}onem motus cum quo coniuncta
sunt, diuisibiles e^{ss}e d^{icitur}. //

quod

Solum sunt haec
nomina

Quod attinet ad def^{em} præterea quæ in contextu diximus solum v^o esse
 significanda parva illa (immobilis) pro qua res sciendum est loci vocabulum
 et si formaliter significet solum superficiem prout extrinsece denotat
 rem locatam quo pacto constituit prædicamentum ubi tamen sumitur
 in ordine ad motum localem dicere est immobilitatem nec n. res dicitur
 moveri localiter si tantum acquirat aliam & aliam superficiem cor
 poris continentis ut patet in domo quæ flante vento acquirit aliâ et aliâ
 superficiem aeris sed requirit præterea ut acquirat aliâ & aliâ super
 ficiem imaginariâ r^o cuius superficies corporis continentis est immo
 bilis in toto enim orbe hoc datur quoddam spatium imaginariû quod et
 extra hunc ordinem diffunditur, Summi v^o spatium nō est aliud re
 ale ut veteres asseriebant sed appetitio quædam seu nō repugnantia
 ad recipienda corpora, in quo quidem fingere possumus superficies & lineas,
 ac puncta. qm̄ v^o res oēs in hoc spatio continentur p^o superficies illa
 concava corporis continentis duobus modis spectari, v^o nō s^o s^o alit^o ut
 est in superficie imaginaria sibi respondente: nam superficies reali
 respondet superficies imaginaria, & linea reali linea imaginaria,
 & puncto punctum, ac toti corpori totum spatium si q^o superficies priori
 modo sumatur est mobilis saltem per accidens ad motum corporis continentis in quo
 ipsa inheret posteriori aut modo est immobilis, itaq; locus prout absolute defini
 tus est nō est aliud essentialiter quam superficies concava corporis continentis habens
 immobilitatem ut annexam //

Ex dictis collige id quod supradiximus. Arem nō definiuisse locum, nea ampli
 tudine quæ totum prædicamentum ubi comprehendit sed præbuit ut s. duntaxat
 motui locali inservit: in prædicamento enim ubi non minus tollitur esse ponitur
 in vase quod reuera movetur quam esse in loco immobili. //

Cum ex dictis pateat recte traditam esse loci definitionem & illud superesse v^o
 ut ad argum^o initio q^o proposita respondeamus. //

Ad 1um argum^o negm̄ est antece. locus n. ut diximus locus n. ut diximus nō signifi
 cat relationem & ad confirmatiōem quæ additur neg. est conseq^a i sequella qm̄
 p^o huiusmodi considerat locum ut est forma extrinsece denotans corpus reale con
 centum quo quidem m^o locus nō consideratur ut abstractus a m^o sensibili
 Ad 2um argum^o neg. est conseq^a seu sequella s. si locus est superficies
 ubi

ubi cent plures superficies ibi cent plura loca. Nam ea quae multa sunt
in uno genere. pnt in alio genere esse unum ut plures lapides in genere substantia
dnt unus acceruus pp conuentionem ipsorum & multa lapides ac ligna dnt
una domus pp compositionem quam inter se habent ad unum aliquae finem
s. habitationem ad quam diriguntur. pari g'roe dua illa superficies dnt unig
locus pp conuentionem quam habent in ordine ad continendum unu loco
tum //

Quod si quis quaerat utrum dua illa superficies habeant unam tantum re-
lationem continentis an multas? occurrendum erit habere plures relas-
tiones partiales & unam totalem non quidem ita totalem ut sit unum ens
per se quia sunt in subij. ~~forma distinctis~~ sed ita ut sit unum ens per accidens
ut forma domus quae est una per accidens. //

Ad 3um Arg. (quod notatur maxime qui sex ultima praedicamenta dicit
esse formas intranssecas) distinguenda est minor: si enim significet socrate immo-
bile mutare locum prout locus dicit quae uenit superficiem realem extrinsece
denotantem locum concedenda est sequella. Hinc uo non colligitur socrate
immutum moueri locali. ut enim aliquid dicatur moueri locali no satis est
si aliam atq; aliam realem superficiem acquirat (id n' sine motu fieri potest
ut argumentum probat) sed requiritur praeterea ut aliam atq; aliam superfi-
ciem imaginariam acquirat: si enim significet socratem immobilem muta-
re locum quo ad utranq; superficiem neg. est sequella qm quidem no mutat
spatium quod est annexu loci //

Ad quartu dnt e' locum esse immobilem non roe superficiem realem sed roe
superficiem imaginariam quam dicit ut quidpiam sibi annexu?

Utrum singulae elementa
uendicet sibi locum natalem.

9. 2^a.

Excip. 5° licet colligere quenam sint quanam sint singulorum elemen-
torum natale loca docuit enim si terra locum esse concauu aquae & aquae
locum esse concauu aeris & locum aeris concauu ignis, tandemq; locu
ignis

re concavum caeli. ¶ Quod v^o n^o n^o h^ont hac elementorū naliā loca suadeh^t
 imprimis qm̄ unumquodq^z ens nāle fertur ad suū locum nālem ibidemq^z
 quiescit ut Ar^o docuit cap. 5. text. 48. sed quavis gleba terra mētur desce^{re}
 deve vsq^z ad centrum terra^e & si fieret firmen in terra nō solum gleba terra
 sed etiam quavis pars aqua ibi posita deserveret concavū aeris, descenderetq^z
 nābr^o vsq^z ad centrum terra^e: 9° nec concavū aqua ē locus nālis terra^e, nec
 locus aqua concavū aeris. confirmatur hac rāo qm̄ Ar^o ad finem cap. 4.
 docuit medium universi eē locum infra quo tendunt gravia //

2° locus nālis cuiusq^z rei debet totam rem suo complexu continere: sed
 concavū aqua non continet totam terram cum non parva pars terra^e
 ab aere contineat^{ur} nec concavū aeris continet totam aquam cum mīnaaq^z
 copiam h^{ab}eat sit in miseribus terra^e: 9° nec concavū aqua ē locus nālis ce-
 rra^e, nec concavū aeris ē locus aqua //

3° locus nālis cuiusq^z rei debet habere vim conservandi corpus contēnū
 sed aer positus in concavo ignis corrumpit^{ur} ab ipso igne: 9° concavum
 ignis nō ē locus nālis aeris //

¶ In. ē in unumquodq^z elementorum vendicare sibi certum aliquē locū
 nālem. Quod ut planum fiat animadvertim^{us} ē imprimis calum alr. atq^z alr.
 influere in res quas suo complexu continet, i. in elementa resq^z aliā corrup-
 tionē subitā magis h^{ab}et aut minus iuxta maiorem vel minore^m eorū a caelo
 remotiōem. quare si singamus totum intervalum quod intra caeli ambitū
 continetur in quattuor p^{ar}tes eē divisum alr^o dicemus calum influere in pri-
 mam partem qua caelo viciniorē, alr^o in 2^{am} et 3^{am} ac postremam. //

Conclo.

¶ Deinde aduertim^{us} ē Deum q^o illa. ut oīa fecit pondere ac mensura sic
 pulcherrimo & accommodatissimū dignitatis ordine cuncta suis locis disposuisse.
 Nam corporibus celestibus quia oīum p^{er}fectionē summa sunt supremū locum
 concessit, deinde v^o singulis elementis iuxta p^{er}fectionē suam quare cum
 terra inter elementa infimum dignitatis gradum obtineat quippe cum crassa
 & gravis sit infimū etiam locum a caeloq^z remotissimū consecuta ē: super
 quam collocata ē aqua p^{ro}p^{ter} quod minus crassa ē & minus gravis ac
 p^{ro}inde quod terram dignitate superet, super aqua v^o posita ē aer eo quod
 aqua

aquam et terram nobilitate antecedit, tum pp eius subtilitatem, tum
etiam pp perspicuitatem, seu ut alij dicunt, transparentiam, tandem ignis
cum elementorum perfectissimus ac nobilissimus. Supremum locum iuxta
caelum sibi vendicavit: quam obrem non immerito concavum caeli dicitur locus
ignis & huius concavum, aeris locus, & aeris concavum locus aqua, & huius
concavum locus terrae. quamquam non in congrue locus ignis dicitur su-
perficiem concava caeli. Simul cum superficiei aeris convexa quibus omni
ex parte tangitur ac circumscribitur, pariterque locus aeris dicitur
superficiem concava ignis & convexa aqua: & locus aqua concavum aeris &
superficiem convexa terra & locus terra sola aqua concavum superficiem
qm non est alia aqua contineatur. qm non est alia aqua contineatur. ee aut
hunc ordinem accommodatissimum intelligi se ex eo quod elementa ita
disposita sunt omnis qualitatis quandam habent affinitatem licet roe
alterius sibi adversentur, terra enim est frigida & siccata, aqua vero frigida &
humida, aer humidus & calidus, ignis vero calidus ac siccus; qua quali-
tatum affinitas non cerneretur si super terra aer esset collocatus, aer vero sub
aqua, ac tandem aqua igni subijceretur. Hoc enim modo unumquodque ele-
mentum roe duarum qualitatum adversaretur elemento sibi proximo
ac proinde aere admodum conservari poe. itaq non potuerunt eleme-
ta alij disponi sine magno aliquo incommodo ut animadvertent facile
patebit, aut enim in gravibus elementis levius subijcerentur, aut roe
duarum qualitatum sibi adversarentur elementa proxima, aut terra
aliquid elementum supponeretur quae sua oppacitate impediret influxum
caeli in elementum illi suppositum, aut aliud simile incommodum collige-
retur.

3° sciendum est superficiem concavam ignis (quod etiam de ceteris
elementis intelligendum) esse locum natem aeris non solum quia est super-
ficiem corporis habentis cum aere quandam qualitativam affinitatem & con-
iunctionem sed etiam ac multo magis pp distantiam ac remotionem suam pe-
culiarem qua existens sub igne a caelo distat. Nam caelum solet influe-
re in elementa alij atq alij iuxta eorum ab ipso remotionem, alij enim
influit

in primam partem Suius spatij quod intra calu' continetur, in qua ignis
 existit alii in secunda in qua aer e' alii in 2^{am} in qua aqua continetur, alii
 in postremam quam sibi ^{aqua} calum vendicavit, semper tamen influit acco-
 modatis sine ad nam cuiusq;. & tenim in prima Suius intervali parte
 accommodate influit ad nam ignis, & in 2^{am} accommodate ad nam aeris
 et sic de ceteris, quapp si elementum aeris deus op. Alla. induas spha-
 sphaeras sibi continguas divideret inferior eet in superficie concava su-
 perioris ut in suo loco nali, quamquam n. inferior aeris sphaera no
 eet in superficie ignis, contineret in ea p. spatij in qua calum influit
 accommodate ad aeris nam. //

Postremo animaduerim e' calum comelius & accommodatius influere in
 elementa perfectiora ignem s. & aerem quod illa sunt ipsi coelo viciniora
 contra v^o in elementa imperfecta aquam s. & terram quoniam sunt illa
 a caelo remotiora modo hros sua distantia non praetergrediantur unde fit
 ut partes aeris & ignis intra suam distantiam quoad fieri potest ascende-
 partes v^o aquae & terrae descendere nitantur, licet locus nalis huius e-
 lementi sit superficies concava superioris corporis. //

Ad un^o igr argum dicitur e' unumquodq; ens nalem secundu' setotum ferri ad
 suu' locale nalem in quo quiescit ac proinde terra sm' setotam ferri
 ad superficiem concavam aquae ibidemq; nali quiescere, no' ee aut in
 commodu' quod singulest partes totius propensionem habeant ad certam aliqua
 partem cuius loci qui totu' corpori e' nalis, in qua pp. distantiam seu remotio-
 nem. a caelo aut propinquitatem melius conservantur quomodo singulae
 terrae propensionem habent ad mundi centrum in quo melius conservati-
 roe maioris distantiae seu remotioris e' caelo. ad id v^o quod addebatur
 de parte aquae, quae usq; ad centrum descenderet nisi quid obstarret, dicitur e'
 descensum illum aquae solum ee nalem roe communis appetitus qua-
 res oes sunt affectae ad vitantum vacuum no' aut ee nalem no' aut ee
 nalem, quae moueatur ad locum sibi nalem et peculiare Ad confir-
 mationem v^o deniq; quae adiungitur respicit e' Arem cap. 4. rehilisae aris et sicut air natu-
 imprimis veterum sententiam asserentium medium vniuersi ee locu' infra iiii duosm^o ut ogo-
 postea cit. natu' infus.

postea in eum ex propria sententia locutus non dixisse medium uniuersi
esse locum infra, sed tamen esse infra, non tamen esse locum quia non est superficies.
Ad 2um dicitur quod si elementa ita essent disposita ut non postularent, tota
vix terra esset inter concava aqua: nec esset aqua inclusa interra co-
ueris, nunc tamen aliter habet per vitam animalium in terris degentium
plantarumque: itaque locus cuiusque rei debet suo ambitu totam rem cuius
est locus comprehendere, si modis res sint ita dispositae ut ipsarum natura
postulant non autem si aliter diuina providentia eas disposuerit.

Ad 3um respondetur quod locus naturalis non ita debet conservare rem cuius est
locus quod nulla pars eius debeat inter corpus contineri et contentum, sed
ita ut ibi res melius conservetur et accommodatus propria natura et formis
uniuersis, quod sane conuenit aeri posito in concavo ignis.

Posset hoc loco queri quomodo angeli sint in loco, sed quia id ad theologum
potius quam ad naturalem spectat pauca duntaxat haec deinde dicemus. Aduer-
tendum igitur est duobus modis quidpiam esse in loco aliquo, aut circumscripte,
aut definitiue. Circumscriptiue id dicitur esse in loco quod ita in loco est ut non
sit totum in quauis parte loci, sed diuersis eius partibus diuersae etiam
partes respondeant: quo pacto corpora sunt in loco. Definitiue autem id dicitur
esse in loco, quod ita in loco est ut extra illum non sit totum tamen sit in toto
loco, dicitur igitur angelos esse in loco non circumscriptiue sed definitiue,
ita enim Angelus loco continetur ut totus sit in toto loco et totus in quauis
eius parte, est angelus in loco per applicationem suae virtutis ad aliquod
locum ut ait D. B. prima parte q. 52 art. 2. quid autem intelligitur
sit per huiusmodi applicationem theologis relinquatur.

Utrum Supremum caelum sit in loco 93.

Quamuis dubium non sit quin octauum caelum quod ab extremum
esse putant in loco aliter sit quippe quod 3. alij ambiat
quorum duos astrologi, 3um vero theologi addiderunt: quia tamen de su-

premo